

İskander AKILBAYEV: "Qazaxıstan və Azərbaycan ənənəvi ticarətdən əlavə dəyər zəncirləri üzrə kooperasiyaya keçir"

"Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Qazaxıstana dövlət səfəri iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlığın daha da möhkəmləndirilməsində mühüm mərhələ oldu". Bu barədə AZƏRTAC-a müsahibəsində Qazaxıstan Beynəlxalq Münasibətlər Şurasının icraçı direktoru İskander Akılbayev bildirib. Onun sözlərinə görə, Prezident İlham Əliyevin səfəri göstərdi ki, ikitərəfli dialoq artıq çoxdandır ənənəvi əməkdaşlıq səviyyəsini aşıb və hazırda kompleks, uzunmüddətli və institusional xarakter alır.

Akılbayev Qazaxıstan və Azərbaycanın əsas məqsədlər - iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi, nəqliyyat marşrutlarının inkişaf etdirilməsi, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində söylərin əlaqələndirilməsi və regional təhlükəsizliyin gücləndirilməsi üzrə ortaq mövqeyə malik olduğunu vurğulayıb.

Əməkdaşlığın iqtisadi aspektindən danışan ekspert ticarət dövriyyəsinin bir milyard dollara çatdırılması məqsədinin real olduğunu və davamlı impulsla dəstəkləndiyini qeyd edib. "2023-cü ildə ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsi 15 faiz artımla 533 milyon dollara çatıb və bu ilin yanvar-avqust ayları ərzində artıq 547 mil-

yon dollar təşkil edib ki, bu da ötən ilin analoji dövrünün səviyyəsindən çoxdur. Bu rəqəmlər sistemli müsbət impulsu nümayiş etdirir və bir milyard dollarlıq hədəfi, sadəcə, vəd deyil, həm də əldə edilə bilən meyar halına gətirir", - deyə o bildirib.

Ekspertin sözlərinə görə, bu gün iki ölkənin iqtisadi gündəliyi ənənəvi ticarətdən kənara çıxır. Birgə sənaye və investisiya layihələrinin inkişafı, logistika, neft-kimya, aqrar-sənaye kompleksi və metallurgiya sahələrində əməkdaşlıq, həmçinin rəqəmsal və innovativ təchizat zənciri idarəetmə həllərinin tətbiqini getdikcə daha vacib hala gətirir. O vurğulayıb: "Bu yanaşma

əmtəə mübadiləsindən əlavə dəyər zəncirləri üzrə əməkdaşlığa qədər yeni bir model formalaşdırır".

İ.Akılbayev həmçinin Orta dəhlizin inkişafına ayrıca diqqət yetirərək onu türk ölkələri məkanında strateji arteriya adlandırıb. O qeyd edib ki, 2024-cü ildə bu marşrut üzrə yükdaşımaların həcmi 62 faiz artaraq 4,5 milyon tona çatıb. "Bu, layihənin praktik əhəmiyyət kəsb etdiyini və Avrasiya logistikasının əsas arteriyalarından birinə çevrildiyini göstərir", - deyə o əlavə edib.

Analitikin sözlərinə görə, Qazaxıstan və Azərbaycan üçün Orta dəhliz tranzit marşrutlarının şəxələndirilməsi, infrastruktur risklərinin azaldıl-

ması, nəqliyyat siyasətinin suverenliyinin gücləndirilməsi, habelə Aktau, Kurık və Ələt limanlarının iqtisadi potensialının artırılması deməkdir. Akılbayev vurğulayıb ki, Astanada əldə edilən razılaşmalar liman əməkdaşlığının daha da dərinləşdirilməsi, logistika prosedurlarının birləşdirilməsi və tranzitin rəqəmsallaşdırılması üçün zəmin yaradır.

Əməkdaşlığın xarici siyasət konteksti barədə şərh verən Akılbayev qeyd edib ki, artan qlobal gərginlik fonunda Qazaxıstan və Azərbaycanın mövqelərinin əlaqələndirilməsi həm Mərkəzi Asiyada, həm də Cənubi Qafqazda mühüm sabitləşdirici rol oynayır. O, hər iki ölkənin ortaq mövqeyi - suverenliyə hörməti, beynəlxalq hüquqa riayət olunmasını və dialoqa diqqət yetirilməsini təşviq etdiyini vurğulayıb.

Politoloq qeyd edib: "Birgə söylərin perspektivli istiqamətlərinə BMT, İƏT, Türk Dövlətləri Təşkilatı və digər təşkilatlarda qarşılıqlı fəaliyyət, eləcə də kibertəhlükəsizlik, sülhməramlılıq, transmilli

təhdidlərlə mübarizə, müdafiə və diplomatik dialoqun gücləndirilməsi sahələrində əməkdaşlıq daxildir".

İ.Akılbayev həmçinin Qazaxıstan və Azərbaycanın əsas hərəkətvericisi qismində çıxış etdiyi Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) inkişaf etməkdə olan güc mərkəzi kimi artan rolunu qeyd edib. O, TDT daxilində nəqliyyat, "yaşıl iqtisadiyyat", enerji, təhsil və rəqəmsallaşmanın xüsusi potensiala malik olduğunu bildirib. Bu sahələrdə konkret layihələrin həyata keçirilməsi türk dünyası üçün vahid iqtisadi məkanın formalaşmasına töhfə verəcək.

Ekspert müsahibənin sonunda bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin Astana səfəri Qazaxıstan ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli tərəfdaşlığı konkret iqtisadi layihələr, logistika əlaqəsi və siyasi koordinasiya ilə zənginləşdirmək istiqamətində irəliləyişi nümayiş etdirib. O vurğulayıb: "Bu əməkdaşlıq situativ və ya emosional deyil, rəşional, qarşılıqlı faydalı və onillik üfüqə yönəlmiş birgə fəaliyyətdir".